

Κεφάλαιο Πρώτο

Εισαγωγή

1.1 Εισαγωγικές Αφετηρίες

Η παρούσα εργασία αναλύει και παρουσιάζει την εθνοπολιτισμική ταυτότητα των Ελληνοαυστραλών εφήβων, που αντιπροσωπεύουν ομοεθνοτικές και διεθνικές οικογένειες. Συγκεκριμένα, αναλύονται και παρουσιάζονται οι αντιλήψεις και οι απόψεις τους για την εθνοπολιτισμικότητα των ιδίων και των οικογενειών τους, στα όρια της διεθνοποιημένης ελληνικής διασποράς και παράλληλα της πολυπολιτισμικής και παγκοσμιοποιημένης αυστραλιανής κοινωνίας, τη δεύτερη δεκαετία του 21^{ου} αιώνα. Επιπρόσθετα, εξετάζεται ο ρόλος της ελληνομάθειας στην εθνοπολιτισμική τους διάπλαση.

Τα μεταναστευτικά ρεύματα από χώρα σε χώρα και ήπειρο σε ήπειρο, φαινόμενα σύμφυτα με την ιστορική εξέλιξη και την πολιτισμική αλληλεπίδραση αποτελούν παράγοντες διαμόρφωσης και ανάδειξης νέων εθνοτικών και εθνικών ταυτοτήτων. Τα κίνητρα που ωθούν τις μεταναστευτικές ομάδες σε νέους προορισμούς χαρακτηρίζονται από πολυπλοκότητα και ποικιλομορφία (Castles & Miller 2009). Ιδιαίτερα, στην παγκοσμιοποιημένη εποχή μας οι μεταναστευτικές και διασπορικές ομάδες έχουν πολλαπλασιασθεί, όπως και οι μετακινήσεις μεμονωμένων ατόμων. Καθώς πυκνώνουν οι πληθυσμιακές μετακινήσεις και μεταβάλλονται τα πολιτισμικά πλαίσια μεταξύ των κρατών, αναδύονται νέες, υβριδικές ρευστές και πιο πολύπλοκες μορφές ταυτοτήτων, όπως η εθνοτική, η διασπορική, η ευρωπαϊκή, η διαπολιτισμική και η παγκόσμια (Stuart 2008). Η εξέλιξη και η κινητικότητα των εθνοτικών μεταναστευτικών ομάδων στις νέες τους κοινωνίες, αλλά και απέναντι στο εθνοπολιτισμικό τους κεφάλαιο εκφράζεται με συμπεριφορές όπως η αφομοίωση, η ένταξη και η περιχαράκωση, με δεδομένο ότι αλληλεπιδρούν αντιθετικές και διαφορετικές δυνάμεις (Portes et al 2005). Ο βαθμός εθνοπολιτισμικής διατήρησης της δεύτερης και τρίτης γενιάς είναι συχνά απρόβλεπτος, αφού κινούνται ανάμεσα σε δύο ή περισσότερα πολιτισμικά αξιακά συστήματα αναφοράς, αυτά της χώρας προέλευσης και της χώρας μόνιμης ή προσωρινής τους διαμονής. Σύμφωνα με τη διεθνή εμπειρία, η δεύτερη γενιά μεταναστών ενσωματώνεται πληρέστερα στους θεσμούς της νέας κοινωνίας σε σχέση με την πρώτη γενιά, ενώ διατηρεί σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό την εθνοπολιτισμική της συνείδηση, κάτι που διαφέρει ωστόσο σημαντικά από χώρα σε χώρα, από ομάδα σε ομάδα και άτομο σε άτομο (Warikoo 2005).

Οι διασπορικές εθνοτικές ομάδες στην προσπάθειά τους να μεταδώσουν την εθνοπολιτισμική τους ταυτότητα εγκαθιδρύουν ποικίλους συλλογικούς, θρησκευτικούς, πολιτισμικούς και εκπαιδευτικούς θεσμούς, συγκροτώντας παράλληλα τριποδικά δίκτυα αλληλεπίδρασης με τις χώρες καταγωγής και διαβίωσης (Cogg 2004, Δαμανάκης 2008α). Κατά κανόνα, η εθνοπολιτισμική ταυτότητα της πρώτης γενιάς είναι διαμορφωμένη στη χώρα προέλευσης, η οποία αποτελεί κεντρικό πόλο ταυτοποίησής τους. Αντίθετα, η εθνοπολιτισμική ταυτοποίηση πολλών μελών της δεύτερης και τρίτης γενιάς με τη χώρα προέλευσης αποκτά διαγενειακά ιδεαλιστικό και συμβολικό περιεχόμενο (Bertelli 1968, Kalantzis 1999). Στις κοινωνικές

επιστήμες προκαλεί εντύπωση ο πολυεπίπεδος χαρακτήρας της εθνοπολιτισμικής ταυτότητας, ανάλογα με τους θεσμούς και τις ομάδες με τις οποίες συνδέεται ή ανήκει το άτομο. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η εθνοπολιτισμική ταυτότητα ομάδων που διαβιούν ως σύνολα διασποράς, πέρα της χώρας καταγωγής, λόγω της πολυπλοκότητας και συνθετότητας των παραγόντων που αλληλεπιδρούν στη διαμόρφωση της ταυτότητας (Δαμανάκης 2001).

Η διαμόρφωση της ελληνικής ταυτότητας των μαθητών ελληνικής καταγωγής σε ένα πλουραλιστικό και παγκοσμιοποιημένο πλαίσιο αναφοράς αποτελεί αποτέλεσμα πολλαπλών αλληλεπιδράσεων τους, σε οικογενειακό, συγγενικό, σχολικό και ομογενειακό επίπεδο καθώς και της επαφής τους με τον ελλαδικό χώρο. Ως αποτέλεσμα των αλληλεπιδράσεων αυτών, η ελληνική πολιτισμική ταυτότητα παρουσιάζει διαφοροποιητικά γνωρίσματα στο χώρο και στο χρόνο. Έτσι, η εθνοπολιτισμικότητα των μαθητών ελληνικής καταγωγής στην Αυστραλία διαμορφώνεται μέσα σε ένα πλέγμα ευρύτερων πολυπολιτισμικών παραμέτρων, με βάση την πλουραλιστική πραγματικότητα της Αυστραλιανής κοινωνίας. Οι σημερινοί έφηβοι ελληνικής καταγωγής στην Αυστραλία στην πλειοψηφία τους αποτελούν την τρίτη μεταναστευτική γενιά, ως εγγόνια Ελλήνων μεταναστών που μετανάστευσαν στην Αυστραλία μαζικά τις δεκαετίες του 1950 και ιδιαίτερα του 1960. Είναι αναμενόμενο η εθνοπολιτισμική τους συμπεριφορά να διαφοροποιείται από την αντίστοιχη των γονέων και ακόμα περισσότερο των παππούδων τους, εξαιτίας των διαφορετικών συνθηκών κοινωνικοποίησης κάθε γενιάς.

Η εθνοπολιτισμική διάπλαση των Ελληνοαυστραλών μαθητών, οι οποίοι στην περίπτωση της έρευνάς μας βρίσκονται στην εφηβική ηλικία, οικοδομείται με βασικό συντελεστή την οικογενειακή τους ζωή. Η ελληνική οικογένεια στην Αυστραλία αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της πολυπολιτισμικής και παγκοσμιοποιημένης αυστραλιανής κοινωνίας. Παράλληλα, ως μέλος της ελληνοαυστραλιανής παροικίας αποτελεί τμήμα της σύγχρονης μεταναστευτικής και της συρρικνωμένης ιστορικής ελληνικής διασποράς (4.5 εκατομμύρια, Cogg 2004). Η συμβολή της ελληνικής οικογένειας στη συλλογική οργάνωση και πολιτισμική εξέλιξη της ελληνικής παροικιακής ζωής στην Αυστραλία ήταν και είναι καθοριστικής σημασίας. Χωρίς τον οικογενειακό θεσμό δε μπορεί να γίνει λόγος για συλλογικούς φορείς ελληνικότητας, όπως κοινότητες, ενορίες και σχολεία, τα οποία επίσης ιδρύθηκαν με βασικό σκοπό την εθνοπολιτισμική συνέχεια (Kyriakopoulou-Baltatzi 2011). Συνεπώς, ο ρόλος της οικογένειας εκδηλώνεται πολυδιάστατα, ως θεσμός πολιτισμοποίησης των μελών της, αλλά και ως βασικό κύτταρο της συλλογικής οργάνωσης του ελληνισμού στην Αυστραλία.

Συγχρόνως, η εθνοπολιτισμική ταυτότητα των εφήβων ελληνικής καταγωγής επηρεάζεται από την ουσιαστική ή όχι αποδοχή ή όχι του ευρύτερου αυστραλιανού περιβάλλοντος και την πολιτισμική πολιτική της Αυστραλιανής πολιτείας. Παράλληλα, κατά την περίοδο αυτή της ανάπτυξής τους, οι Ελληνοαυστραλοί έφηβοι διέρχονται μεταβατική περίοδο, όπου οι δυνάμεις του εγώ και της ταυτότητάς τους βρίσκονται σε αναδιάταξη και χαρακτηρίζονται από ρευστότητα, την αμφισβήτηση των κατεστημένων αξιών, ενώ μεταβάλλονται επίσης και οι ρόλοι στους οποίους καλούνται να ανταποκριθούν.

Την τελευταία δεκαπενταετία, η ελληνική πολιτισμική ταυτότητα των μαθητών ελληνικής καταγωγής στο διεθνή χώρο, αποτέλεσε αντικείμενο θεωρητικών ερευνών και εργασιών (Δαμανάκης 1999, 2001, 2003). Επίσης, παλαιότερα, εκπονήθηκαν αξιόλογες ερευνητικές εργασίες για την εθνοπολιτισμική ταυτότητα και συμπεριφορά των μαθητών ελληνικής καταγωγής σε αγγλόφωνα περιβάλλοντα και συγκεκριμένα στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής (Vlachos 1968, Scourby 1980). Στον αυστραλιανό χώρο, τις δεκαετίες του 1970 και 1980 αξιόλογες επιστημονικές εργασίες μελέτησαν την εθνοπολιτισμική συμπεριφορά της δεύτερης γενιάς Ελληνοαυστραλών (Isaacs 1975 και 1981, Mackie 1975, Bottomley 1975, 1979, Hill 1978¹, Bottomley et all 1983, Rosenthal και Hrynevich 1985, Rosenthal 1989. Σημαντικές ήταν επίσης στη συνέχεια και οι εργασίες του Αθανασού (1989, 1993), οι οποίες επικεντρώθηκαν στην εθνοτική πολιτισμική συμπεριφορά των μαθητών ελληνικής καταγωγής στις γυμνασιακές τάξεις. Παράλληλα, μελετήθηκε μερικώς η ταυτότητα της ελληνοαυστραλιανής οικογένειας δεύτερης γενιάς και οι διαφοροποιήσεις της σε σχέση με την πρώτη (Tsolidis 1995). Επιπλέον, σε σχετική εργασία επιβεβαιώθηκε η συμβολή των ελληνικών εθνικών σχολείων στη διάπλαση της εθνοπολιτισμικής ταυτότητας των μαθητών ελληνικής καταγωγής στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση (Arvanitis 2000). Στην ίδια έρευνα υπογραμμίστηκε η τάση των οικογενειών δεύτερης γενιάς να ταυτοποιούνται κυρίως με συμβολικά στοιχεία και πτυχές της ελληνικότητας παρά με ελληνοκεντρικούς δείκτες, όπως η χρήση της ελληνικής γλώσσας. Επιπλέον, σε άλλη εργασία μελετήθηκε μερικώς η εθνικοτοπική ταυτότητα Ελληνοαυστραλών μαθητών στα Ελληνορθόδοξα Κολέγια της Βικτώριας (Baltatzis 2003). Τέλος, αντικείμενο επιστημονικής ανάλυσης αποτέλεσε η θρησκευτική διάσταση της εθνοπολιτισμικής ταυτότητας των Ελληνοαυστραλών μαθητών της πρωτοβάθμιας στα Ελληνορθόδοξα Κολέγια της Αυστραλίας (Kyriakopoulou-Baltatzi 2005).

Παρά τη σημαντική συμβολή των εργασιών αυτών στην ανάλυση και κατανόηση βασικών πτυχών της εθνοπολιτισμικής ταυτότητας των μαθητών ελληνικής καταγωγής στην Αυστραλία, η εθνοπολιτισμική συμπεριφορά των μαθητών γυμνασίου ελληνικής καταγωγής δεν έχει επαρκώς μελετηθεί, ιδιαίτερα σε συνάρτηση με τη συμβολή της οικογενειακής ζωής. Μάλιστα, με την εκπονή της πρώτης δεκαετίας του 21^{ου} αιώνα διαμορφώνεται νέο πλαίσιο παραγόντων που επιδρούν καθοριστικά στην εθνοπολιτισμικότητα των Ελληνοαυστραλών εφήβων και το ρόλο των οικογενειών τους, καθώς η σύγχρονη ελληνοαυστραλιανή οικογένεια στην Αυστραλία βρίσκεται σε μεταβατική περίοδο ως προς τη σύνθεση και τις λειτουργίες της και αντιμετωπίζει περιορισμούς όπως οι ακόλουθοι:

- Ραγδαίες δημογραφικές και πολιτισμικές μεταβολές στο πεδίο της ελληνοαυστραλιανής οικογένειας και ομογένειας (ABS 2006, Kyriakopoulou-Baltatzi 2011).²
- Επιδράσεις του κυρίαρχου αυστραλιανού πολιτισμικού πλαισίου αναφοράς, στις εθνοτικές οικογένειες (Cahill 2001) και κατά συνέπεια και στην ελληνοαυστραλιανή οικογένεια. Στο πλαίσιο αυτό

¹ Η Hill (1978) μελέτησε την εθνοπολιτισμική ταυτότητα και τις ελληνικές οικογενειακές αξίες τριών διαδοχικών γενεών καστελοριζικής και κυθηραϊκής καταγωγής.

² Παραδείγματα των μεταβολών αυτών αποτελούν η σταδιακή βιολογική αποχώρηση των ηλικιωμένων (τα ελλαδογεννημένα μέλη της ελληνικής ομογένειας ανέρχονται μόλις στο 30.2%), ο περιορισμός του επίσημου μεταναστευτικού ρεύματος από Ελλάδα τις τελευταίες δεκαετίες, η περιορισμένη συμμετοχή της δεύτερης γενιάς στα παροικιακά δρώμενα.

εντάσσονται η αύξηση των διεθνικών γάμων στην τρίτη γενιά (Kho, 2004, ABS 2011). Επίσης, συντελούνται πολλαπλές μεταβολές στην ελληνοαυστραλιανή οικογένεια: απομάκρυνση από τις πατριαρχικές δομές και σχηματισμός πυρηνικών ολιγομελών σχημάτων, αύξηση διαζυγιότητας και μονογονεϊκών οικογενειών, αναβολή σχηματισμού οικογένειας και αύξηση οικογενειών χωρίς παιδιά (ABS 2006, Kyriakopoulou-Baltatzi 2011).

- Επιδράσεις της παγκοσμιοποίησης στον εθνοπολιτισμικό ρόλο των οικογενειών, με την πολιτισμική ομογενοποίηση και τα μαζικά καταναλωτικά πρότυπα που επιβάλλει (De Vaus 2004).
- Πολιτισμοποίηση της τρίτης ηλικίας σε μεγάλο βαθμό στο μονοπολιτισμικό περιβάλλον της ελληνικής κοινωνίας, πριν πολλά χρόνια και η ελλιπής ένταξη στους θεσμούς της αυστραλιανής κοινωνίας. Παράλληλα, παρατηρείται σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό απώλεια των καθιερωμένων τους ρόλων εντός και εκτός του οικογενειακού θεσμού, με περιοριστικές επιδράσεις στην εθνοπολιτισμική ζωή της οικογένειας (Kyriakopoulou 2000).

Τα προηγούμενα δημιουργούν νέες δυναμικές που επηρεάζουν άμεσα τις λειτουργίες της ελληνοαυστραλιανής οικογένειας, αλλά και τη διαμόρφωση της ελληνικότητας των Ελληνοαυστραλών μαθητών. Επιπρόσθετα, οι έφηβοι (στην περίπτωση μας οι Ελληνοαυστραλοί) διέρχονται μια μεταβατική περίοδο στη ζωή τους, καθώς οι δυνάμεις της προσωπικότητάς τους αναδιατάσσονται απέναντι στους νέους ρόλους που αναλαμβάνουν (Hayes 1994). Συνεπώς, στη διεξαγωγή της παρούσας εργασίας θα ληφθεί υπόψη το ακόλουθο πλαίσιο διλημάτων, σε σχέση με το πώς αυτοπροσδιορίζονται εθνοπολιτισμικά και πώς βλέπουν το ρόλο των οικογενειών τους οι Ελληνοαυστραλοί μαθητές τρίτης γενιάς:

- Ισορροπημένη διπολιτισμικότητα και διαπολιτισμικότητα έναντι μιας συμβολικής ελληνικότητας ή ακόμη τάσεων ελλαδοκεντρισμού
- Ικανοποιητική γνώση της Ελληνικής και δυναμική διγλωσσία έναντι Αγγλικής μονογλωσσίας
- Σταθερότητα οικογενειακών δομών και ισχυρά δίκτυα οικογενειακής αλληλεπίδρασης έναντι χαλαρών ενδοοικογενειακών δεσμών
- Ομοεθνοτικές ελληνικές οικογένειες έναντι διεθνικών ελληνικών οικογενειών και ο συνεπαγόμενος ρόλος τους ως οχήματα πολιτιστικής πληροφόρησης και διαμόρφωσης της τρίτης γενιάς.

1.2 Ερωτήματα και Σκοποί Έρευνας

Η παρούσα εργασία αναλύει και παρουσιάζει τις αντιλήψεις και προσεγγίσεις των Ελληνοαυστραλών εφήβων από ομοεθνοτικές και διεθνικές οικογένειες, για την εθνοπολιτισμική τους ταυτότητα και τη συμβολή των οικογενειών τους. Επίσης, σκιαγραφεί το ρόλο της ελληνομάθειας στην εθνοπολιτισμική τους διαμόρφωση. Το κεντρικό ερώτημα το οποίο θα διερευνηθεί στην παρούσα έρευνα είναι:

Ποια είναι η εθνοπολιτισμική ταυτότητα των Ελληνοαυστραλών εφήβων από ομοεθνοτικές και διεθνικές οικογένειες και πώς οριοθετείται ο ρόλος των οικογενειών τους και των σχολείων στα οποία φοιτούν, αποδεχόμενοι το γεγονός ότι διαμορφώνονται μέσα στο διεθνοποιημένο περιβάλλον της ελληνικής διασποράς και παράλληλα σε ένα πολυπολιτισμικό αυστραλιανό πλαίσιο;

Οι έξι σκοποί που αποτελούν τους οδηγούς της έρευνας είναι:

- 1) Να παρουσιάσει και να αναλύσει τις αντιλήψεις των Ελληνοαυστραλών εφήβων για τη συμβολή των εθνοτικών και διεθνικών οικογενειών τους, ως συντελεστές ελληνικότητας στη ζωή τους και ειδικότερα:
 - (i) την εθνοπολιτισμική ζωή και τις πρακτικές ελληνικότητας των ελληνοαυστραλιανών οικογενειών συνολικά,
 - (ii) την εθνοπολιτισμικότητα των οικογενειών τους, σε συνάρτηση με τη διάκριση των οικογενειών σε ομοεθνοτικές και διεθνικές.

- 2) Να εξετάσει και να χαρτογραφήσει το γλωσσικό υπόβαθρο των Ελληνοαυστραλών εφήβων και τη σχέση τους με την Ελλάδα και ειδικότερα:
 - (i) τα επίπεδα χρήσης της ελληνικής γλώσσας εντός του οικογενειακού περιβάλλοντος,
 - (ii) το εθνοπολιτισμικό περιεχόμενο των οικογενειακών συζητήσεων και τη χρήση της ελληνικής γλώσσας στο σπίτι,
 - (iii) το βαθμό επαφής των Ελληνοαυστραλών εφήβων με την Ελλάδα και την ελληνόγλωσση εκπαίδευση.

- 3) Να μελετήσει και να αναλύσει την εθνοπολιτισμική ζωή των Ελληνοαυστραλών εφήβων και ιδιαίτερα:
 - (i) το επίπεδο εθνοπολιτισμικών πρακτικών τους,
 - (ii) τις εθνοπολιτισμικές πρακτικές, σε συνάρτηση με την τυπολογία της οικογένειάς τους,
 - (iii) το βαθμό συμμετοχής τους στη συλλογική και πολιτισμική ζωή της ελληνικής παροικίας, και
 - (iii) τις ευρύτερες πολυπολιτισμικές εμπειρίες τους και τη στάση τους απέναντι στην ετερότητα.

- 4) Να παρουσιάσει και να αναλύσει τον εθνοτικό αυτοπροσδιορισμό των Ελληνοαυστραλών εφήβων και τις ιδεολογικές-συναισθηματικές προδιαθέσεις τους απέναντι στους θεσμούς και φορείς εθνοπολιτισμοποίησής τους και αναλυτικότερα:
 - (i) τις αντιλήψεις τους απέναντι στην ελληνοαυστραλιανή ταυτότητα,
 - (ii) τις απόψεις και στάσεις τους απέναντι στους ακόλουθους φορείς κοινωνικοποίησης και εθνοπολιτισμικής τους διαμόρφωσης: α) οικογένεια, β) σχολείο, γ) ελληνοαυστραλιανοί οργανισμοί, δ) Ελλάδα και ε) Αυστραλία.

- 5) Να χαρτογραφήσει και να αναλύσει τη διδασκαλία του ελληνικού πολιτισμού και το επίπεδο εθνοπολιτισμικών γνώσεων των μαθητών.
- 6) Να παρουσιάσει τη γνωστική διάσταση της εθνοπολιτισμικής ταυτότητας των Ελληνοαυστραλών εφήβων, σε σχέση με τον ελληνικό πολιτισμό, την ιστορία και τις Ορθόδοξες γιορτές.

Επιπρόσθετα, στην αρχή της εργασίας, στη φάση της βιβλιογραφικής ανασκόπησης, θα περιγραφούν οι ακόλουθες περιοχές:

- (i) η μετανάστευση και ο σχηματισμός των διασπορικών ομάδων,
- (ii) η μεταναστευτική εμπειρία σε Αυστραλία και Ελλάδα,
- (iii) η εθνοπολιτισμική ταυτότητα και η διαμόρφωσή της,
- (iv) τα χαρακτηριστικά της ελληνοαυστραλιανής οικογένειας,
- (v) η εθνοπολιτισμική ταυτότητα και συμπεριφορά των Ελληνοαυστραλών μαθητών,
- (vi) η εξέλιξη, οργάνωση της ελληνικής παροικίας στην Αυστραλία και τα δίκτυα σχέσεων της με την Ελλάδα,
- (vii) η αυστραλιανή μεταναστευτική πολιτική και η συμβολή των εθνοτικών ομάδων στην ανάπτυξη της αυστραλιανής κοινωνίας, και
- (viii) η ελληνοαυστραλιανή οικογένεια και η μεταβατική περίοδος που διέρχεται.

Η συμβολή της έρευνας στην επιστημονική σκέψη έγκειται πρωταρχικά στο ότι εξερευνά και εξετάζει για πρώτη φορά τα εθνοπολιτισμικά χαρακτηριστικά των Ελληνοαυστραλών εφήβων, οι οποίοι αποτελούν στην πλειοψηφία τους την τρίτη μεταναστευτική γενιά, ενώ η πλειονότητα των γονέων τους αντιπροσωπεύει τη δεύτερη γενιά. Η εξερεύνηση αυτή λαμβάνει σοβαρά υπόψη α) το μεταβαλλόμενο πλαίσιο της ελληνικής διασποράς, β) τον πλουραλιστικό πολυεθνικό χαρακτήρα της Αυστραλίας και γ) την παγκοσμιοποιημένη κοινωνία μας, διαστάσεις οι οποίες επιδρούν στην κοινωνικοποίηση και εθνοπολιτισμοποίηση της νέας γενιάς Ελληνοαυστραλών. Επιπλέον, η σημαντικότητα της εργασίας πηγάζει από το γεγονός ότι εξερευνάται η εθνοπολιτισμική ζωή της ελληνοαυστραλιανής οικογένειας, ως πρωτογενής παράγοντας οικοδόμησης της ελληνοαυστραλιανής ταυτότητας. Επίσης, η εργασία συγκεκριμενοποιεί και παρουσιάζει τις στάσεις της τρίτης γενιάς απέναντι στους φορείς εθνοτικής συγκρότησής της. Εξάλλου, έρευνες σχετικές με την εθνοπολιτισμική ταυτοποίηση και συμπεριφορά των μεταναστευτικών ομάδων και των διαδοχικών τους γενεών συμβάλλουν αποφασιστικά στην πληρέστερη κατανόηση του πλουραλιστικού χαρακτήρα της αυστραλιανής κοινωνίας. Καταληκτικά, θα μπορούσε να αποτελέσει κίνητρο παραπέρα έρευνας για την κατανόηση των εθνοτικών ταυτοτήτων στην Αυστραλία και στην Ελλάδα, με τη δεύτερη να αναπτύσσεται ταχύτατα σε μια πολυεθνική κοινωνία.

1.3 Δομή της Έρευνας

Η παρούσα διατριβή διαρθρώνεται σε επτά κεφάλαια. Το πρώτο κεφάλαιο συμπεριλαμβάνει τις εισαγωγικές αφηρησίες, όπου οριοθετούνται τα όρια του θέματος που εξετάζεται. Παράλληλα, περιγράφονται οι σκοποί και τα ερωτήματα της έρευνας.

Το δεύτερο κεφάλαιο επικεντρώνεται στη βιβλιογραφική ανασκόπηση του θέματος, μέσα από τρεις θεματικές ενότητες. Η πρώτη αφορά ζητήματα διασποράς και μετανάστευσης. Εξετάζεται η κινητικότητα των διασπορικών ομάδων, η διαγενειακή τους ενσωμάτωση στις κοινωνίες υποδοχής, σύμφωνα με παραδείγματα πλουραλιστικών κοινωνιών και της αυστραλιανής κοινωνίας. Η δεύτερη ενότητα περικλείει θεματικές σχετικά με την εθνοπολιτισμικότητα και την ελληνική πολιτισμική ταυτότητα. Συγκεκριμένα, εξερευνώνται, από θεωρητική άποψη ζητήματα σχετικά με την εθνοτική ταυτότητα, την ταυτότητα των μαθητών ελληνικής καταγωγής στο χώρο της διασποράς και τα δίκτυα αλληλεπίδρασης Ελλάδας – ελληνικής διασποράς, που επιδρούν στην εξέλιξη της ελληνικότητας των επόμενων γενεών. Η τρίτη ενότητα αφορά την ελληνική πολιτισμική και οικογενειακή ταυτότητα στην Αυστραλία. Οι συγκεκριμένες πτυχές της ενότητας αφορούν την ιστορική, συλλογική και θεσμική παρουσία του ελληνισμού, τα χαρακτηριστικά της ελληνοαυστραλιανής οικογένειας και τα διλήμματα που την επηρεάζουν στο αυστραλιανό οικογενειακό πλαίσιο αναφοράς της. Τέλος, ακολουθεί η ανασκόπηση εργασιών για την ελληνική πολιτισμική ταυτότητα των μαθητών ελληνικής καταγωγής στην Αυστραλία.

Στο τρίτο κεφάλαιο περιγράφονται η ερευνητική μεθοδολογία και οι ερευνητικές στρατηγικές. Η μελέτη τεσσάρων ατομικών περιπτώσεων αποτέλεσε την κεντρική ερευνητική στρατηγική για τη συλλογή των δεδομένων, τα οποία διασταυρώθηκαν με στρατηγικές όπως α) η αρχειακή ανάλυση, β) η προσωπική παρατήρηση διδασκαλιών και γ) τα ερωτηματολόγια, η γραπτή εξέταση εθνοπολιτισμικών γνώσεων για 329 Ελληνοαυστραλούς εφήβους και οι συζητήσεις με ομάδες μαθητών. Επιπλέον, στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζονται οι τεχνικές ανάλυσης και οι περιορισμοί της έρευνας.

Το τέταρτο κεφάλαιο εστιάζεται στα εθνοπολιτισμικά χαρακτηριστικά της ελληνοαυστραλιανής οικογενειακής ζωής. Συγκεκριμένα, εξετάζονται η εθνοπολιτισμική ζωή της ελληνικής οικογένειας στην Αυστραλία, η θέση και η χρήση της ελληνικής γλώσσας στην οικογενειακή επικοινωνία, η ευρύτερη εθνοπολιτισμική συμπεριφορά, η επαφή με την ελληνομάθεια και την Ελλάδα.

Στο πέμπτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η εθνοπολιτισμική συμπεριφορά των Ελληνοαυστραλών εφήβων και οι εθνοπολιτισμικές τους πρακτικές. Επιπλέον, εξετάζεται το γλωσσικό υπόβαθρο του δείγματος και η γλωσσική τους αλληλεπίδραση εντός και εκτός της οικογένειας. Ακόμα, χαρτογραφείται ο χρόνος επαφής τους με την ελληνόγλωσση εκπαίδευση και η αλληλεπίδρασή τους με την Ελλάδα.

Στο έκτο κεφάλαιο εξερευνούνται και παρουσιάζονται ευρήματα για τα εθνικά συναισθήματα των Ελληνοαυστραλών εφήβων και τις στάσεις τους απέναντι στους θεσμούς εθνοπολιτισμοποίησής τους.

Στο έβδομο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα Αναλυτικά Προγράμματα για τη διδασκαλία του ελληνικού πολιτισμού. Επιπρόσθετα, εξετάζεται το επίπεδο εθνοπολιτισμικών γνώσεων των Ελληνοαυστραλών εφήβων. Συγκεκριμένα, παρουσιάζονται τα αποτελέσματα γραπτής δοκιμασίας για την Ελλάδα, την ελληνική διασπορά, την οικογενειακή τους ιστορία, την ελληνική παροικιακή ζωή, την ελληνική μυθολογία και ιστορία, πρόσωπα και θεσμούς στην ελληνοαυστραλιανή παροικία και την Ορθόδοξη πίστη.

Καταληκτικά, στο τελευταίο κεφάλαιο συνοψίζονται τα συμπεράσματα της εργασίας και παρουσιάζονται οι αντιπροσωπευτικότερες μορφές της εθνοπολιτισμικής ταυτότητας των Ελληνοαυστραλών εφήβων.